

AINA, NÉIXER PER CRÉIXER.

Mossèn Ramon Rossell
Casa de colònies AINA

Resum

Hi havia un buit de reptes per a la mainada i els joves l'estiu del 1976. La família, les escoles i, fins i tot, els mateixos polítics cantussejaven rutinàriament la dificultat d'uns joves que, per tenir-lo, sentien el forat d'una vida sense ideals. La parròquia de Canillo va pretendre convertir aquestes lamentacions en reptes educatius. I, com diu sant Pau, no podem donar cops a l'aire. Per aquest motiu, bastírem el Casal Sant Serní. Seguint els consells del Mestre de Natzaret, Jesús, bastírem no sobre terra movedissa, sinó sobre roca ferma, imitant els vells canillencs que bastiren l'església parroquial sobre la roca del roc del Quer. Els fonaments del projecte educatiu foren i són: fer país; fomentar la convivència; despertar la creativitat; conrear el senderisme i l'esquí de fons; sembrar valors humans i cristians com la disciplina, l'esforç individual i en equip, la caritat...; ajudar l'espiritualitat de cada nen i de cada jove. Durant 35 anys hem crescut, i avui tenim el nou Casal, AINA, amb nous fonaments: la integració, la unitat dins la diversitat... I continuarem creixent gràcies a tots.

Paraules clau: Educació infància i joventut; Història educació Andorra; Colònies populars Canillo; Educació valors; Casal Aina;

Resumen

Había un vacío de retos para los niños y los jóvenes el verano de 1976. La familia, las escuelas e, incluso, los mismos políticos canturreaban rutinariamente la dificultad de unos jóvenes que, por tenerlo, sentían el agujero de una vida sin ideales. La parroquia de Canillo pretendió convertir estas lamentaciones en retos educativos. Y, como dice San Pablo, no podemos dar golpes al aire. Por este motivo construimos el Casal Sant Serní. Siguiendo los consejos del Maestro de Natzaret, Jesús, construimos no sobre tierra movediza, sino sobre roca firme, imitando los viejos canillenses que construyeron la iglesia parroquial sobre la roca del roc del Quer. Los fundamentos del proyecto educativo fueron y son: hacer país, fomentar la convivencia; despertar la creatividad; cultivar el senderismo y el esquí de fondo; sembrar valores humanos y cristianos como la disciplina, el esfuerzo individual y en equipo, la caridad...; ayudar la espiritualidad de cada niño y de cada joven. Durante 35 años hemos crecido, y hoy tenemos el nuevo Casal, AINA, con nuevos fundamentos: la integración, la unidad en la diversidad... Y seguiremos creciendo gracias a todos.

Palabras clave: Educación infancia y juventud; Historia educación Andorra; Colonias Populares Canillo; Educación valores; Casal Aina;

Abstract

There was a lack of challenges for children and youth in the summer of 1976. Families, schools, and even politicians routinely echoed the difficulty of some young people who felt the emptiness of life without ideals. The parish of Canillo tried to turn these lamentations into educational challenges. As Saint Paul said, we can not beat the air. For this reason we built the Sant Serní House. Following the advice of the Master of Nazareth, Jesus, we did not build it on sand but on solid rock, imitating the older people of Canillo who built the parish church on the Roc del Quer. The foundations of the educational project were and still are to build the nation, promote coexistence, awaken creativity, promote hiking and skiing, sow human and Christian values such as discipline, teamwork, individual effort and charity, and foment spirituality in every child and youngster. For 35 years we have grown, and today we have the new house, AINA, with new foundations: integration, unity in diversity ... We will continue to grow thanks to all

Key words: Child and youth education, history of Andorra education, education on values, "Casal Aina", popular camps.

Camins, somnis i promeses, Camins que ja són nous...

La cançó, de tant cantada pels joves i monitors, esdevé un segon himne de la casa de colònies AINA. La mainada i el jovent perceben que les colònies populars de Canillo esguarden i malden pel seu creixement en *edat, saviesa i bondat*, com un dia es digué de Jesús allà a Natzaret. Les colònies d'AINA tenen com a ADN l'educació en, pel, per al i durant el lleure de les nenes i dels nens, de les noies i dels nois. Educar, que ve del llatí *duco*, és menar devers el creixement, conduir els infants pel camí devers el demà. Ho canta Yves Duteil: *Prendre un enfant par la main / pour l'emmener vers demain...*

1. Aina educa des del camp social

Les colònies populars de Canillo van néixer des de la Càritas Nacional Andorrana per prestar durant les vacances escolars una ajuda a les mares i als pares treballadors. Era l'estiu del 1976. La mainada restava closa a les cases o anava per lliure pels carrers i supermercats fent-ne de tots colors. El Consell General havia plegat els Campaments del Molt Il·lustre Consell General (CAMIC). Els Honorables Comuns no tenien res d'organitzat. Un nen del Pas de la Casa, tot el dia sol a casa,

mentre els pares treballaven en un supermercat, provocà un incendi al pis. L'accident fou l'espurna que va moure a crear l'obra social de les colònies populars de Canillo a petició dels ciutadans, que exigien una solució al problema de les vacances dels infants de les famílies treballadores. Es bastí el Casal Sant Serní al paller de la rectoria. La sensibilitat social amarà l'atmosfera dels primers torns de colònies: *a)* Els monitors i els responsables de l'administració i de la cuina treballen des del voluntariat; *b)* El preu de la inscripció és notablement social; *c)* Se cerquen recursos al país perquè «cap infant es quedi sense colònies per problemes familiars». D'aquesta manera s'implica el país en l'obra social; *d)* Els nens entren dins el món social per l'educació en l'austeritat, en l'esforç, en l'esperit de servei a l'altre i en el camp del reciclatge –no eren anys generosos per a ningú!; *e)* A mesura que arriben més recursos, les colònies fan un pas més cap endavant i acullen alguns infants «febles» que a la vegada ajuden el grup a prendre consciència «d'un món infantil menys afavorit»; *f)* L'esperit social engresca els joves, que es llancen de ple en una campanya, passant pis per pis des de Sant Julià fins al Pas de la Casa, per promoure una nova casa de colònies. Era l'any 1979, l'Any Internacional del Nen; *g)* Els ciutadans respongueren positivament a les demandes dels joves. Compraven el calendari de l'Any Internacional del Nen d'Andorra (AINA) «perquè era una obra social que valia la pena i no es podia deixar escapar», comentà la Unió de Bancs i Banquers, que es féu càrrec de subvencionar els fonaments de la nova casa per als infants. AINA fou inaugurada pel bisbe copríncep Joan Martí, pel Govern nounat que estrenava l'Andorra moderna i per nombrosos ciutadans compromesos amb l'obra social. Era el dia 19 de juny de 1982. L'any 2000, AINA, amb el nou mil·lenni, progressa dins del camp social. *h)* S'adaptà la casa als infants amb cadira de rodes; *i)* Els joves monitors allargaren la seva sensibilitat fent costat a l'ONG Mans Unides: cada mes de febrer organitzen el cinefòrum juvenil dins la Campanya contra la Fam, animen els sopars del dejuni voluntari, donen un cop de mà per muntar les exposicions; *j)* Alguns monitors/es opten per prestar un servei durant unes vacances al Tercer Món: Benín, Perú, Cambodja, Bolívia, Panamà, Senegal, Camerun, Kenya foren els països beneficiats del servei dels joves monitors d'AINA. Una altra acció fou la campanya per com-

prar 44 màquines de cosir per a les noies de la parròquia Els Màrtirs d'Uganda del Senegal. Els monitors col·laboren igualment amb la Creu Roja Andorrana i amb UNICEF, sobretot en les seves formacions; *k*) Una bona penyora de l'esperit social que ha arrelat a AINA és la cinquantesena de beques que es donen als infants de famílies amb dificultats de salut, de feina, afectives...; *l*) L'esperit social dels monitors es fa present en l'acolliment de grups de joves que volen fer campaments o colònies a Andorra: Grup Sardanista Montserrat... *scouts* francesos, portuguesos, CEC, UEC...; *m*) AINA demana un cop de mà per als tallers a persones grans i a persones que, corferides per un problema de salut, necessiten demostrar la seva vitalitat tot sentint-se útils als infants. Una bona manera d'ampliar el camp social per oferir un servei social millor als infants durant els dos mesos de colònies.

2. Aina educa des del camp lúdic

Són dies de vacances. Cal passar-s'ho bé. AINA es presenta com a Obra Social Lúdica. *a*) Cada estiu els monitors cerquen un fil conductor que omplen amb jocs de pistes, vetllades, aventures, focs de camp, jocs de nit, un ventall de tallers on l'ainista pot remenar i triar; *b*) Cada activitat lúdica, sense que el participant ho sàpiga, és una sembra de valors humans i cristians com ho són la participació, la sensibilitat, a creativitat, el coratge, el bon humor, el respecte, saber guanyar i saber perdre, entre d'altres; *c*) A través del joc la mainada coneix Andorra, ja que es fa la descoberta de Canillo, del bosc de les Fonts, es treballa en forma de gimcana el camí del Gall...; *d*) Igualment, gràcies al joc, els infants conversen amb els veïns del poble, que són un sac de saviesa. A l'inici de les colònies, quan la majoria de veïns treballava els camps, unes patrulles de les colònies anaven a ajudar-los a recollir l'herba dels prats!

3. Aina educa els joves

AINA troba la seva raó de ser en l'educació dels joves. Amb raó, hem arribat a subscriure que «si organitzem colònies, si acollim infants

és perquè amb aquesta responsabilitat creem una escola de formació de monitors». Celebrada la Diada de Meritxell, que a Andorra marca un abans i un després de cada curs, els joves monitors es troben durant un llarg cap de setmana per revisar primmiradament allò que podia anar millor de les colònies de l'estiu i per fer el calendari del curs que comença. Es treballa: *a)* Cercar el tema de reflexió per a les reunions de cada setmana; *b)* Temes per a la dinàmica de grup de cada primer divendres de mes a la sala de joves de Santa Maria del Fener; *c)* Punts i valors en els quals es té més necessitat d'aprofundir en el curset de formació que AINA organitza cada trimestre, a la vegada que es trien els professors que el poden impartir; *d)* S'organitza la formació mensual –cada mes s'envia una carta sobre el tema escollit amb unes preguntes, una mena de formació a distància per no perdre el fil educatiu dels joves que, per raons d'estudi, no han pogut participar en el curset. Tot i això, la carta mensual de formació també s'envia als qui han participat en el curset; *e)* Es programa l'esplai de la casa, que s'obre a tots els infants d'Andorra, que fa el servei de «pràctiques» per als joves que s'estrenaran l'estiu vinent; *f)* Es programen les trobades amb les noies i els nois de campaments –la primera per la Fira de Canillo– per continuar aprofundint el treball del campament; *g)* S'insisteix en la participació de les dues trobades més importants del curs: El Nadal Jove per dur el pessebre a la muntanya i la Pasqua Jove, en la qual es comparteix del dijous sant al diumenge de Pasqua meditació i compromís –es comença al matí amb la reflexió sobre un text i uns cants, durant el dia es programa hora per hora les colònies de l'estiu vinent i es tanca la jornada amb un tema que es treballa en petits grups. Allò important i clau de l'educació donada per AINA és que tota es fa en règim de convivència: es comença el divendres al vespre amb un cinefòrum, es treballa dissabte i diumenge compartint taula, cants, moments de relax... per acabar amb la missa a l'església parroquial i el dinar del diumenge. Els temes dels cursos 2010-2011 i 2011-2012 han estat «Comunió dins de la diversitat» i «Arrelats»; *h)* AINA envia joves monitors a totes les trobades, formacions, cursos que es fan a Andorra, al bisbat d'Urgell, a Catalunya i a l'Arieja (a través del santuari de Sabart). Als monitors que hi participen, se'ls paga les despeses i matrícules a canvi de fer-ne una posada en comú per a tots.

AINA subvenciona cada curs uns deu monitors perquè es diplomin com a educadors en el temps de lleure. La majoria es treu el títol a l'Escola Verge de Blanca, reconeguda per la Generalitat de Catalunya a través de la FEMN (Fundació Esplais Mare de Déu de Núria del bisbat d'Urgell). Alguns han seguit els cursos del Govern d'Andorra i altres s'han tret el títol a través de l'Escola Pere Tarrés. Tenir el títol de monitor ha esdevingut una exigència per a AINA. Per aquest motiu, s'ha bastit l'Aula de Monitors, una sala acollidora, amb tots els estris més moderns per encetar el projecte Ara Toca Educar els Joves. Hi ha la idea d'organitzar les 100 hores teòriques del curs de monitors durant la segona quinzena d'agost en règim intern en aquesta aula. S'han iniciat les converses amb la ministra d'Educació d'Andorra, Roser Suñé, i amb el president de la FEMN, Eloi Vilalta, per dur a terme aquest curs amb el propòsit que el diploma sigui homologat també a fora d'Andorra.

L'Aula dels Monitors, al costat de l'escola hort la Gavernera i la plaça del Grup Sardanista Montserrat, ofereix un espai educatiu tan adient que les escoles, els educadors de carrer i els mateixos nois i noies de 15 a 17 anys que encara no poden fer el curs de monitor, hi organitzen cursos de formació els caps de setmana.

Tot aquest moviment educatiu dóna molts bons fruits. N'és penyora que els monitors fan d'AINA la seva segona «residència» i els exmonitors i altres professionals del món de l'educació i de la medicina s'ofereixen per donar-nos la seva matèria. S'hi ha fet darrerament el curs Presentacions efectives i Resolucions de conflictes.

4. Filosofia d'Aina

a) AINA és una obra radicalment evangèlica: *Qui acull un infant, m'acull a Mi; Deixeu que els nens i nenes vinguin a Mi; Ai d'aquell que escandalitza un infant; Si no feu com un infant, no entrareu en el Regne del Cel...* Aquests pensaments de Jesús, entre d'altres, són el coixí de la filosofia d'AINA; b) AINA ensenya a estimar. L'amor és l'única religió que val. Jesús es va situar per damunt de totes les ba-

rreres i fronteres que les societats havien creat. Es fa com ho va viure Jesús: *de la llei de l'amor, un únic manament que conté tots els altres*; c) AINA acull tots els infants sense cap mena de discriminació de creença, social, política, dels quals es respecta la religiositat familiar, alhora que es conrea l'espiritualitat, valor comú a tots els humans. Amb l'afegit que els més febles per les raons que sigui són els primers a ser acollits; c) Cada nit el mossèn explica una llegenda andorrana que és plena de valors, els ajuda a donar gràcies pel dia viscut i es canta una cançó per donar-los la bona nit; d) El diumenge s'invita tota la colònia a anar a missa al poble de Canillo, una missa que per a l'infant no batejat és com una mena de foc de camp.

5. Pedagogia d'Aina

Els primers valors que donaren identitat a les colònies populars de Canillo foren: a) Fer país; treballar la convivència entre tots els infants de les diferents parròquies i ensenyaments; desvetllar la creativitat; l'excursionisme com el millor dels esports; l'espiritualitat; b) Amb el caminar de la societat andorrana s'hi han anat afegint nous valors: els cursets d'esquí de fons; la integració; la solidaritat amb els de casa; la solidaritat amb el Tercer Món; la defensa de la natura; la coeducació; la democràcia; c) Dels 200 infants que s'acull a cada torn de l'estiu a AINA es fan tres grups: 100 nens de 7 a 11 anys a la casa d'AINA, 48 de 12 a 14 anys a les bordes d'AINA, i 25 al campament CAINA i 35 al campament TAMARROS de 15 a 17 anys. Es fan patrulles de sis, els de la casa i de 10, els de les bordes. Cada patrulla té el seu monitor; d) Els campaments CAINA i TAMARROS són el planter dels nous monitors; e) Les eines més importants són el senderisme (un nen/a que comença a 7 anys i acaba a 17 ha recorregut tots els pics i llacs d'Andorra i el cançoner. Cada estiu s'edita un cançoner adient al fil conductor. Cada dia es fa una sessió de cant, a més del taller de cant. El millor record que s'enduu l'ainista de les colònies és el cançoner signat pels monitors i per la patrulla. Gràcies al senderisme i al cant, AINA integra la mainada i els joves a la comunitat.

6. Administració d'Aina

AINA té set persones assalariades durant tot l'any que a la vegada també fan de la professió una vocació de voluntariat. Cada dia comparteixen taula personal i responsables de la casa. Cada trimestre es fa una reunió i revisió del desenvolupament de la casa en l'aspecte material i també humà; *b*) Seguint l'ensenyament de l'*Evangelí*, la Junta es divideix en tres grups: - un de tres (com tenia Jesús: Pere, Jaume i Joan) que es reuneix cada setmana, un de dotze (el mateix nombre que els apòstols de Jesús) que es reuneix cada trimestre per comentar la feina del grup dels tres i per revisar i programar totes les activitats d'AINA i els 72 deixebles de qui parla el Nou Testament són la resta de monitors. Després, els cinc-cents dels quals parla els *Fets dels Apòstols* ja són els infants i adolescents; *c*) AINA presta el servei d'alberg fora dels mesos d'estiu, en el qual s'acull més d'onze mil joves a qui s'ofereix el servei d'*après ski* durant la temporada de la neu, i el de guies per als col·legis que s'acullen per crèdits o per viatges de fi de curs. Amb el servei d'alberg, AINA cobreix totes les despeses materials i de les noves construccions que es fan a la casa per oferir una qualitat millor. Les ajudes dels simpatitzants d'AINA com a obra social-lúdica-educativa s'usen per donar el preu social de les colònies i per crear les beques per als fills/es de famílies amb dificultats.

7. Esplai d'Aina

L'atmosfera de les colònies de l'estiu es va nodrint de l'esplai durant els mesos del curs. La peculiaritat de l'esplai d'AINA és que, en comptes de dedicar dues hores setmanals a l'esplai, es consagra tota la tarda del dissabte i fins al diumenge després de dinar a les activitats de l'esplai, que són: la Diada de Meritxell, la Festa de la Tardor amb castanyada (per als grans, per als petits); la Fira de Canillo; els Jocs de Neu; els tres cursos d'esquí de fons els caps de setmana del mes de gener; la Festa de la Primavera; la trobada de decoració de la casa per a les colònies de l'estiu... L'esplai és un marc meravellós perquè els joves monitors facin pràctiques i perquè els infants de cinc anys, compartint amb els de set en amunt, comencin a ambientar-se amb el clima d'AINA.

8. Bibliografia

Evangelí i Fets dels Apòstols

Baden Powell

Els escrits de Mossèn Batlle de Raimon Galí

Miscel·lània de Mossèn Antoni Batlle de l'Abat Oliva

Diccionari Enciclopèdic Andorrà de Dea

Patrimoni Natural d'Andorra de Ketres

Pren-te temps de Claret

De la meua agenda, articles setmanals publicats a la revista *PP, Promocions Publicitàries* (1974-1975), a la revista *Informacions* (1975-1993) i al *Diari d'Andorra* (1993 fins ara), ressenyats a *Revista Àgora Cultural*, núm. 12 (2009) i núm. 14 (2010)

«Educar en el temps lliure», conferència impartida per la Societat Andorrana de Ciències el 1986, no publicada

«2.000 anys de cultura cristiana (des de la vivència)». A: *Recull de conferències: 2.000 anys de coneixements*. Societat Andorrana de Ciències, 2001.

«Les Homilies d'Organyà, en els seus 800 anys». A: *Recull de conferències 2004: 20 anys de la SAC*. Societat Andorrana de Ciències, 2005.

«El lleure a Andorra com a formació en els valors humans». A: *Andorra i el seu capital social: 20a Diada Andorrana a la Universitat d'Estiu*. Societat Andorrana de Ciències, 2008.

«Els valors que puguen quan els valors de la borsa baixen». A: *Els valors de la societat andorrana avui: 14 Jornades*. Societat Andorrana de Ciències, 2009.

El meu mossèn Cinto. Verdaguer pels camins d'Andorra. Centre de la Cultura Catalana, 2002.

Vivències Meritxel·lianes compartides. 90 anys de la Coronació de la Mare de Déu de Meritxell. AINA, 2011.